

JACQUES DERRIDA

A D I E U

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ

EMMANUEL LÉVINAS

Μετάφραση - σημειώσεις

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΠΙΤΣΩΡΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

JACQUES DERRIDA

A D I E U

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ
EMMANUEL LÉVINAS

Μετάφραση - σημειώσεις :
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΠΙΤΣΩΡΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

Τὸ κείμενο ὑπὸ τὸν τίτλο *Adieu* εἶναι ὁ ἐπικήδειος πὺν ἐξεφώνησε ὁ Jacques Derrida τὸ πρῶν τῆς Τετάρτης 27 Δεκεμβρίου 1995 στὸ νεκροταφεῖο Παν-τέν, στὸ Παρίσι, γιὰ τὸν Emmanuel Lévinas πὺν πέ-θανε στὶς 25 Δεκεμβρίου. Ἀποσπάσματα τοῦ κειμέ-νου αὐτοῦ δημοσιεύτηκαν γιὰ πρώτη φορὰ στὴ γαλλικὴ ἔφημερίδα *Libération* τὴν 28η Δεκεμβρίου 1995· ἡ κατεπεύγουσα δημοσίευσή τους στὸ περιοδικὸ Ἐντὶ (5 Ἰανουαρίου 1996) ἦταν προῖον μιᾶς πρώτης, ἄκρως ἐσπευσμένης, μεταφραστικῆς δοκιμῆς-δοκιμασίας. Ὁ μεταφραστὴς ἐκφράζει τὶς θερμὲς του εὐχαριστίες στὸν Jacques Derrida πὺν τοῦ ἐμπιστεύθηκε, γιὰ νὰ μεταφραστεῖ, τὸ ἀνέκδοτο πλῆρες κείμενο τοῦ νεκρώ-σιμου ἐγκωμίου. (Λίγες μέρες ἀργότερα, τὸ γαλλικὸ κείμενο δημοσιεύτηκε ὀλόκληρο στὸ περιοδικὸ *L'Arche*, τεῦχ. 459, Φεβρουάριος 1996, σσ. 84-90.) Ἡ εὐγνωμο-σύνη μου ἀπευθύνεται ἐπίσης στὸν Σταῦρο Ζουμπουλάκη πὺν μὲ τὶς ὑποδείξεις του καὶ μὲ τὸ ἀμέριστο ἐνδιαφέ-ρον του γιὰ τὸ ἴδιο τὸ κείμενο συνέβαλε ἀποφασιστικὰ στὴν τελικὴ διαμόρφωση τῆς μετάφρασης. Ἡ ὀφειλή μου στὸν ἐκδότη Σταῦρο Πετσόπουλο παραμένει ἀνε-ξόφλητη ἤδη ἀπὸ τὸ 1986· τώρα, μὲ τὴν ἔγκαιρη ἐκ-δοση τοῦ παρόντος κειμένου ὑπὸ μορφή " βιβλίου ", αἰσθάνομαι πολλαπλῶς ὑπόχρεος.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΗΠΤΣΩΡΗΣ

ΣΤΙΣ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1995 πεθαίνει ο Emmanuel Lévinas, ένας από τους μεγαλύτερους φιλοσόφους του καιρού μας. Ένας άλλος μεγάλος φιλόσοφος, ο Jacques Derrida, καλείται έσπευσμένα να έκφωνήσει τον έπικηδειο. Έδω, ο άποχαιρετισμός ένδύεται τὸ σχήμα του χαιρετισμοῦ, μιᾶς λέξης: *Adieu*. Κάτω από αὐτήν τὴ λέξη-κλειδί, λανθάνει μιὰ συγκίνηση πὸ αἰσχύνεται νὰ φανερωθεῖ ἀπροκάλυπτα. Γι' αὐτὸ καὶ μοιάζει νὰ παραχωρεῖ τὴ θέση της στὴν ἔκ-θεση μιᾶς παρούσας ἀπουσίας, τοῦ προσφιλοῦς προσώπου τοῦ E. Lévinas. Ἡ θλίψη καὶ ὁ λόγος περὶ θανάτου ἀμβλύνονται μέσω τῆς ἀνάδειξης τῆς σκέψης τοῦ τεθνεῶτος — ὄχι τῆς ἐπί-δειξης τοῦ ἔργου του. Ὡστόσο, ὁ κρυπτὸς συγκινημένος λόγος τοῦ J. Derrida ὁμολογεῖ τὶς δικές του ὀφειλές σὲ τοῦτο τὸ ἔργο, ἀλλὰ καὶ τὶς ἄλλες, μιᾶς ὀλόκληρης φιλοσοφικῆς γενιᾶς. Μέσα ἀπὸ τὴ δική του φωνή, πὸ ἀναζητεῖ μάταια τὸ ζωντανὸ ἀντί-φωνο τοῦ E. Lévinas, ἐκ-φωνεῖται ἀποκλειστικὰ ὁ λόγος τοῦ μεγάλου ἀπόντος.